

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Staatsinrichting van Nederland

- Gebruik bron 1.*
- 2p 1 Gebeurtenissen, zoals in de bron zijn te zien, hebben geleid tot een reactie bij koning Willem II. Die reactie had gevolgen voor de **inhoud** van de Nederlandse grondwet.
→ Leg dat uit.
Doe het zo:
Reactie van Willem II: ... (noem de reactie)
Gevolg voor de inhoud van de grondwet: ... (noem een gevolg)
- 1p 2 In deze invultekst ontbreken de naam van een politiek leider en de naam van een politieke stroming.
De grondwet in 1848 kwam vooral tot stand dankzij de politiek leider ... (1) Hij werd daarmee één van de belangrijkste politici van de 19e eeuw. Hij vertegenwoordigde de ... (2) ... stroming in de Nederlandse politiek.
→ Welke namen moeten bij (1) en (2) worden ingevuld?
Doe het zo:
1 = ... (politiek leider).
2 = ... (politieke stroming).
- 2p 3 Hieronder staan enkele beweringen over de grondwet van 1848.
- 1 De Tweede Kamer wordt rechtstreeks gekozen.
 - 2 De vrijheid van onderwijs wordt ingevoerd.
 - 3 Er komt een einde aan het censuskiesrecht.
 - 4 Er worden sociale grondrechten ingevoerd.
 - 5 Het recht van vereniging en vergadering wordt ingevoerd.
 - 6 Het referendum wordt ingevoerd.
 - 7 Nederland wordt een monarchie.
- Welke **drie** beweringen over de grondwet van 1848 zijn juist? Schrijf alleen de nummers op.
- Gebruik bron 2.*
- 1p 4 Van welk grondrecht maken de indieners van het protest gebruik?
- A het recht op het indienen van een petitie
 - B het recht op onafhankelijke rechtspraak
 - C het recht op vrijheid van drukpers
 - D het recht op vrijheid van godsdienst

- Gebruik nogmaals bron 2.*
- 1p 5 Zowel de koning als de ministers konden volgens de grondwet van 1848 de benoeming van de vijf bisschoppen niet tegenhouden.
→ Geef een reden waarom **op basis van de grondwet** de benoeming niet kon worden tegengehouden.
- Gebruik nogmaals bron 2.*
- 1p 6 Het kabinet was het niet eens met de uitspraak van de koning en trad af.
→ Geef een reden waarom het kabinet Thorbecke **op basis van de grondwet** van 1848 is afgetreden.
- Gebruik bron 3.*
- 1p 7 Over welke politieke leider gaat de bron?
A Kuyper
B Schaepman
C Thorbecke
D Troelstra
- Gebruik bron 4.*
- 1p 8 Was het Tweede Kamerlid een **voorstander** of een **tegenstander** van algemeen kiesrecht?
A Voorstander, omdat hij het censuskiesrecht slecht vond voor de democratie.
B Voorstander, omdat hij wilde dat kinderen van arbeiders konden gaan stemmen.
C Tegenstander, omdat hij vond dat je als christen niet moest gaan stemmen.
D Tegenstander, omdat hij vond dat je eerst onderwijs moest hebben gehad om te mogen stemmen.
- Gebruik bron 5.*
- 1p 9 Past de kritiek die in de tekst staat bij de idealen van Aletta Jacobs? Licht je antwoord toe met behulp van één argument.
- 1p 10 Welke van de onderstaande omschrijvingen van de Pacificatie van 1917 is juist?
A Confessionelen en feministen bereiken overeenstemming over de oprichting van bijzondere scholen én het algemeen kiesrecht.
B Confessionelen en feministen bereiken overeenstemming over de oprichting van bijzondere scholen én het recht van vereniging en vergadering.
C Confessionelen en socialisten bereiken overeenstemming over de financiering van bijzondere scholen én het algemeen kiesrecht.
D Confessionelen en socialisten bereiken overeenstemming over de financiering van bijzondere scholen én het recht van vereniging en vergadering.

- 1p **11** Vier belangrijke gebeurtenissen uit de politieke emancipatiestrijd van vrouwen:
- 1 De benoeming van de eerste vrouwelijke minister.
 - 2 De oprichting van de Vereniging voor Vrouwenkiesrecht (VVVK).
 - 3 Het krijgen van actief kiesrecht voor vrouwen.
 - 4 Het krijgen van passief kiesrecht voor vrouwen.
- Zet de gebeurtenissen in de juiste tijdvolgorde, van vroeger naar later.
Doe het zo:
Eerst ..., dan ..., vervolgens ... en ten slotte ... (vul nummers in).

Gebruik bron 6.

- 1p **12** Van welk recht maakt het Kamerlid gebruik?
- A het recht van amendement
 - B het recht van budget
 - C het recht van enquête
 - D het recht van interpellatie

- 2p **13** Drie beroepen die met de rechtspraak te maken hebben:
- a advocaat
 - b officier van justitie
 - c rechter

Zes taken:

- 1 het aanklagen van een verdachte
- 2 het aanpassen van een wetsvoorstel
- 3 het arresteren van een verdachte
- 4 het bijstaan van een verdachte
- 5 het maken van een wet
- 6 het uitspreken van een vonnis

→ Geef per beroep aan welke taak daarbij hoort. Schrijf alleen een nummer op.

Let op! Er blijven drie taken over.

Doe het zo:

Bij beroep a hoort taak ... (vul een nummer in).

(enz. tot en met beroep c)

- 2p **14** Hieronder staan vijf grondrechten:
- 1 de vrijheid van drukpers
 - 2 de vrijheid van meningsuiting
 - 3 de vrijheid van onderwijs
 - 4 het recht op werk
 - 5 het recht op woongelegenheid

De Nederlandse grondwet kent klassieke en sociale grondrechten.

→ Geef per grondrecht aan of het een **klassiek** of een **sociaal** grondrecht is.

Doe het zo:

Grondrecht 1 is een ... (vul in: klassiek of sociaal grondrecht).

(enz. tot en met grondrecht 5)

- Gebruik bron 7.*
- 1p 15 Welke twee grondrechten botsen volgens het krantenartikel met elkaar?
- A De vrijheid van godsdienst botst met het recht op gelijke behandeling.
 - B Het recht op gelijke behandeling botst met het recht op vereniging en vergadering.
 - C Het recht op vereniging en vergadering botst met het recht van privacy.
 - D Het recht van privacy botst met de vrijheid van godsdienst.

- Gebruik bron 8.*
- 1p 16 De schrijver is bezorgd over een bepaalde ontwikkeling in de Nederlandse rechtsstaat.
- Welke ontwikkeling vindt de schrijver zorgelijk?
- A Dat Kamerleden geen maatregelen willen op het gebied van terrorisme.
 - B Dat Kamerleden zich steeds meer gaan bemoeien met de rechtspraak.
 - C Dat rechters steeds vaker hun uitspraken moeten laten controleren door de Kamerleden.
 - D Dat rechters te weinig rekening houden met de mening van burgers bij rechtszaken.

- 2p 17 Vier krantenkoppen over de geschiedenis van de Nederlandse grondwet tussen 1840 en 2000:

Krantenkop 1:

Grondwet buiten werking!

Krantenkop 2:

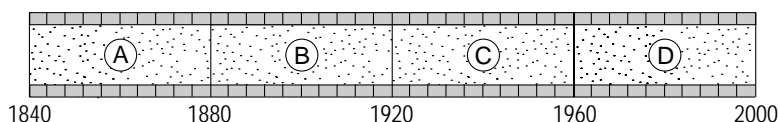
Klassieke grondrechten vanaf nu vastgelegd in de grondwet!

Krantenkop 3:

Stelsel van evenredige vertegenwoordiging opgenomen in de grondwet!

Krantenkop 4:

Sociale grondrechten vanaf nu vastgelegd in de grondwet!

→ Geef per krantenkop aan bij welke periode uit de tijdbalk die kop hoort.

Let op! Iedere periode mag maar één keer worden gebruikt.

Doe het zo:

Krantenkop 1 hoort bij periode ... (vul in: A, B, C of D).

(enz. tot en met krantenkop 4)

Staatsinrichting van Nederland

bron 1

opstand in Milaan (1848)

bron 2

protest tegen benoeming bisschoppen (1853)

In 1853 benoemde de paus vijf bisschoppen in Nederland. Dit was nieuw in Nederland, omdat daarvoor de rooms-katholieke kerk die mogelijkheid niet had. Veel protestanten maakten hier bezwaar tegen, omdat zij vonden dat Nederland een protestants land moest blijven. De koning ontving een protest met meer dan 51.000 handtekeningen. De koning zei: "Ik ben het eens met het protest, maar door de Grondwet van 1848 kan ik de benoemingen helaas niet tegenhouden." Het kabinet Thorbecke trad af toen de koning zijn uitspraak niet wilde herroepen.

bron 3

een omschrijving van een politiek leider:

Hij was als predikant, journalist, Kamerlid, hoogleraar, partijleider en minister-president een belangrijke leider van de 'kleine luyden'. Hij heeft erop gewezen dat ook in de neutrale staat rekening moet worden gehouden met het christelijke geloof in de samenleving.

bron 4

Een lid van de Tweede Kamer geeft in 1867 zijn mening of er algemeen kiesrecht moet worden ingevoerd:

Onze christelijke arbeiders moeten niet meedoen aan die slechte democratie. Dat zal de beschaving naar beneden halen, dan komt de domheid aan de macht. Als onze christelijke arbeiders willen dat hun kinderen later kunnen stemmen, wat moeten ze dan doen? Stuur de kinderen naar school en naar de kerk. Door onderwijs kunnen ze gaan behoren tot het denkende deel van ons volk. Dan kunnen zij goede kiezers worden.

bron 5

over ongelijkheid (1892):

Als ik een stomdronken arbeider tegen een muur of brugleuning zie vallen, dan zeg ik tegen mijzelf: kijk, **hij** kan wel voogd zijn voor minderjarige kinderen, **hij** kan getuige zijn in een rechtszaak! En de vrouw, die hard werkt en zwoegt om haar gezin brood te kunnen geven, heeft al die rechten niet.

bron 6

toespraak van een Tweede Kamerlid (1969):

Meneer de voorzitter! Ik wil graag in deze Kamer het woord voeren, zodat ik een aantal vragen kan stellen. Ik ben blij dat de minister op mijn verzoek hier is gekomen, zodat hij mijn vragen kan beantwoorden. Ik weet dat de minister het druk heeft, maar als volksvertegenwoordiger wil ik dat hij mij een paar zaken uitlegt.

bron 7

uit een krant (2007)

Toch subsidie voor de SGP

De politieke partij SGP krijgt tóch subsidie. De Raad van State oordeelde dat de partij wel recht heeft op het geld. Vrouwen mogen in de SGP geen bestuursfuncties vervullen. Minister Remkes zette in 2006 na een uitspraak van de rechter de subsidie stop. Deze rechter vond toen dat de SGP vrouwen discrimineerde. De Raad van State vindt nu het recht van een politieke partij om haar politieke ideeën uit te dragen belangrijker.

bron 8

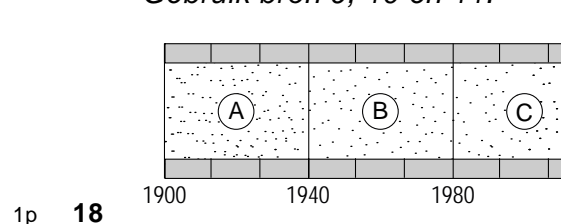
uit een krant (2005)

Bezorgdheid over de Nederlandse rechtsstaat

De Tweede Kamer vergaderde vorige week over maatregelen die de regering wil nemen om het terrorisme te bestrijden. Enkele rechters hadden laten weten dat ze bezorgd waren over deze maatregelen. Daarop reageerden sommige Kamerleden boos. Zij vonden dat de rechters hun mond hadden moeten houden. De afgelopen tijd waren er echter ook Kamerleden die in het openbaar hun mening gaven over lopende of nog niet eens begonnen rechtszaken. Dat is een zorgelijke ontwikkeling voor de Nederlandse rechtsstaat.

Historisch overzicht vanaf 1900

Gebruik bron 9, 10 en 11.

Nederland heeft gedurende de afgelopen 100 jaar te maken gehad met grote veranderingen op het gebied van verkeer en waterstaat. Daarbij werden grote projecten ontwikkeld, die in de bronnen te zien zijn.

→ Geef per periode uit de tijdbalk aan welke bron daar bij hoort. **Let op!** Elke periode mag maar één keer gebruikt worden.

Doe het zo:

Bij periode A hoort bron ... (vul nummer in).

(enz. tot en met periode C)

Gebruik bron 12.

1p 19 De **eerste** alinea van de bron gaat over een kwestie die in de Nederlandse politiek speelde rond het jaar 1900.

→ Over welke kwestie gaat de eerste alinea van de bron?

Gebruik nogmaals bron 12.

1p 20 Geef met één woord aan hoe de ontwikkeling genoemd wordt die beschreven is in de **tweede** alinea van de bron.

2p 21 Bij het bestuderen van de oorzaken van de Eerste Wereldoorlog ben je veel begrippen tegengekomen.

→ Noem **één begrip** dat met de oorzaken van de Eerste Wereldoorlog te maken heeft. Geef ook aan **wát** dat begrip te maken heeft met de oorzaken van de Eerste Wereldoorlog.

Doe het zo:

Begrip ... (vul begrip in), want ... (vul in wat dat begrip te maken heeft met de oorzaken van de Eerste Wereldoorlog).

Gebruik bron 13.

1p 22 Ieder Frans dorp heeft wel een monument zoals in de bron te zien is. De namen van slachtoffers van de beide wereldoorlogen uit het dorp staan daar op vermeld.

→ In welke wereldoorlog zijn de meeste Franse soldaten gesneuveld? Verklaar je antwoord.

Doe het zo:

In de Eerste/Tweede (maak een keuze) Wereldoorlog zijn de meeste Franse soldaten gesneuveld, want ... (geef een verklaring).

Gebruik bron 14.

- 1p **23** Welk belang hadden Groot-Brittannië en Frankrijk bij het weer op de been krijgen van de Russische beer?

Gebruik bron 15.

- 1p **24** Geef een verklaring voor de ontwikkeling die in de bron te zien is.

Gebruik bron 16.

- 1p **25** Op welk onderdeel van de politiek van Stalin heeft de tekenaar kritiek?
A op de indoctrinatie van de Russische bevolking
B op de persoonsverheerlijking van Stalin
C op de propaganda in de Sovjetunie
D op de vervolging van politieke tegenstanders

Gebruik bron 17.

- 1p **26** Welke bewering over de bron is juist?
A De fotomontage is gemaakt door iemand met een vooruitziende blik, want hij waarschuwt voor een Duitse aanval op Frankrijk.
B De fotomontage is gemaakt naar aanleiding van het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog.
C De fotomontage toont een boze Hitler, omdat Frankrijk zojuist het verdrag van Versailles heeft opgezegd.
D De fotomontage toont een tevreden Hitler die net aan de macht is gekomen en een niet-aanvalsverdrag met Frankrijk probeert te sluiten.

Gebruik bron 18.

- 1p **27** Voor welk gevaar van het nationaal-socialisme wil de tekenaar waarschuwen?
A antisemitisme
B herbewapening
C Lebensraum
D totalitaire staat

- 1p **28** Duitsland heeft tijdens de Tweede Wereldoorlog veel landen aangevallen, waaronder Frankrijk, Polen en de Sovjetunie.
In welke volgorde werden deze landen door Duitsland aangevallen?
A Frankrijk – Polen – Sovjetunie
B Frankrijk – Sovjetunie – Polen
C Polen – Frankrijk – Sovjetunie
D Polen – Sovjetunie – Frankrijk

- Gebruik bron 19.*
- 1p **29** Over welk begrip gaat het in de prent?
- A Blitzkrieg
 - B censuur
 - C gelijkschakeling
 - D propaganda
 - E razzia

- 1p **30** Na afloop van de Tweede Wereldoorlog ontstond er verschil van mening tussen de Verenigde Staten en de Sovjetunie over de toekomst van Duitsland. Welke uitspraak hierover is juist?

	Verenigde Staten	Sovjetunie
A	De Verenigde Staten eisten een blokkade van Berlijn.	De Sovjetunie wilde zo snel mogelijk een IJzeren Gordijn in Duitsland.
B	De Verenigde Staten hadden geen bezwaar tegen nazi's in de Duitse regering.	De Sovjetunie eiste dat Hitler en zijn medewerkers werden berecht.
C	De Verenigde Staten wensten een snel herstel van de Duitse economie.	De Sovjetunie eiste een schadeloosstelling van Duitsland voor de geleden oorlogsschade.
D	De Verenigde Staten wilden communisme in Duitsland.	De Sovjetunie wilde democratie in Duitsland.

- 1p **31** In de onderstaande tekst zijn de namen van drie **volkeren** weggelaten. Ruim honderd jaar geleden werd hij geboren: president Soekarno van Indonesië. Voor veel ... (1) ... was hij na de Tweede Wereldoorlog staatsvijand nummer één, de man die met de ... (2) ... had gecollaboreerd. Voor veel ... (3) ... was en is hij een grote vrijheidsstrijder, de man die hen een nationaal zelfbewustzijn gaf.
- Welke namen zijn weggelaten?
- Doe het zo:*
- 1 = ... (vul naam van een volk in)
(enz. tot en met 3)

- Gebruik bron 20.*
- 1p **32** Dit affiche is afkomstig van een Nederlandse politieke partij.
- Gaat het affiche over een situatie in de periode 1940-1945 of in de periode 1945-1950? Verklaar je keuze met behulp van de bron.
- Doe het zo:*
- Dit affiche gaat over een situatie in de periode ... (vul periode in), want ... (geef verklaring).

- Gebruik nogmaals bron 20.*
- 1p **33** Wat bedoelt deze partij met de 'rechtsstaat'?
- A** Door de Republiek Indonesië te erkennen, komt er een Unie met Nederland.
B Door de Republiek Indonesië te erkennen, komt er een einde aan de chaos.
C Door het Nederlandse gezag te herstellen, komt er weer orde en rust in Indonesië.
D Door het Nederlandse gezag te herstellen, komt er een einde aan de Japanse overheersing.

- 2p **34** Sommige mensen noemen de dienstplichtige soldaten die weigerden te vechten tegen de Indonesische nationalistes **deserteurs**. Anderen noemen hen **dienstweigeraars**. Beide groepen hadden argumenten voor deze verschillende benamingen.
- Geef voor beide benamingen een argument.
Doe het zo:
 Argument om hen deserteurs te noemen: ...
 Argument om hen dienstweigeraars te noemen: ...

- Gebruik bron 21.*
- 2p **35** Leg uit waarom deze verklaring wel tot een conflict **moest** leiden tussen zionistische Joden en Palestijnen.
- Doe het zo:*
 De verklaring is een oproep tot ...
 Dit moest wel tot een conflict leiden, omdat ...

- Gebruik bron 22.*
- 1p **36** Welke gebeurtenis was de aanleiding voor de tekenaar om deze prent te maken?

- Gebruik nogmaals bron 22.*
- 1p **37** De tekenaar heeft een mening over de staat Israël.
 → Welke mening is dat?

- Gebruik bron 23 en 24.*
- 2p **38** Welke foto en welke uitspraak horen bij welke naam? Neem het onderstaande schema over en vul het in. **Let op!** Elke uitspraak en elke foto mogen maar één keer gebruikt worden.

naam wereldleider	nummer van de foto (vul nummer in)	letter van de uitspraak (vul letter in)
Gorbatsjov		
Kennedy		
Reagan		
Stalin		

Gebruik bron 25.

- 1p **39** De Hongaarse communistische partij veranderde **in 1989** van mening.
→ Geef een reden waarom deze partij juist toen van mening veranderde.

Gebruik bron 26.

- 2p **40** Vier maatschappelijke verschijnselen:
a consumptiemaatschappij
b jongerencultuur
c kritiek op politieke leiders
d secularisatie

In elk lied is een maatschappelijk verschijnsel te herkennen uit Nederland in de periode tussen 1950 - 2000.

→ Welk maatschappelijk verschijnsel past bij welke bron? Vul alleen een letter in. **Let op!** Elk lied mag maar één keer gebruikt worden.

Doe het zo:

Bij lied 1 hoort maatschappelijk verschijnsel ... (vul letter in).
(enz. tot en met lied 4)

- 1p **41** Welke uitspraak over het Europees Parlement is juist?

Het Europees Parlement

- A bestaat uit vertegenwoordigers van alle Europese landen.
- B vergadert om de zes maanden in een andere lidstaat.
- C wordt gevormd door de ministers van de afzonderlijke landen.
- D wordt rechtstreeks gekozen door de burgers van de lidstaten.

- 2p **42** Een gezamenlijke Europese aanpak van een probleem is vaak veel effectiever dan een nationale aanpak.

→ Geef een voorbeeld van een probleem dat in Europees verband effectiever kan worden aangepakt dan door de lidstaten afzonderlijk.

Doe het zo:

Voorbeeld van een probleem ...

Daaruit blijkt dat een Europese aanpak effectiever is, omdat ...

Gebruik bron 27.

- 2p **43** Vijf gebeurtenissen:
a de Beurskrach op Wallstreet
b de Cubacrisis
c de moord op kroonprins Frans Ferdinand
d de slag bij Stalingrad
e de val van de Berlijnse muur

→ welke gebeurtenis is te zien in welk deel van de DVD-serie? **Let op!** Er blijven vijf delen over.

Doe het zo:

Gebeurtenis a is te zien in deel ... (vul nummer in).

(enz. tot en met gebeurtenis e)

Historisch overzicht vanaf 1900

Hieronder staan drie foto's van projecten op het gebied van verkeer en waterstaat.

bron 9

Eerste fase van de uitvoering van het Deltaplan: de laatste caisson wordt het Veerse Gat ingevaren.

bron 10

de HSL (hogesnelheidslijn) tussen Amsterdam en Antwerpen

bron 11

Het laatste gat in de Afsluitdijk wordt gedicht.

bron 12

Een historicus schrijft over een politieke kwestie die zich afspeelt rond het jaar 1900:

Een liberaal Kamerlid zei: "Versterking van het bijzonder onderwijs is gevaarlijk. Dan zou de vaderlandse geschiedenis niet meer in haar zuiverheid worden geleerd. Want de ene school zou veel aandacht besteden aan gebeurtenissen die vooral voor de katholieken belangrijk waren, een andere school zou veel aandacht besteden aan belangrijke gebeurtenissen voor protestanten."

Het Kamerlid had een vooruitziende blik. De antirevolutionairen en katholieken wilden hun zaken zelf regelen en het liefst niet omgaan met mensen van een andere groep. Nederland zou een land worden van streng gescheiden minderheden.

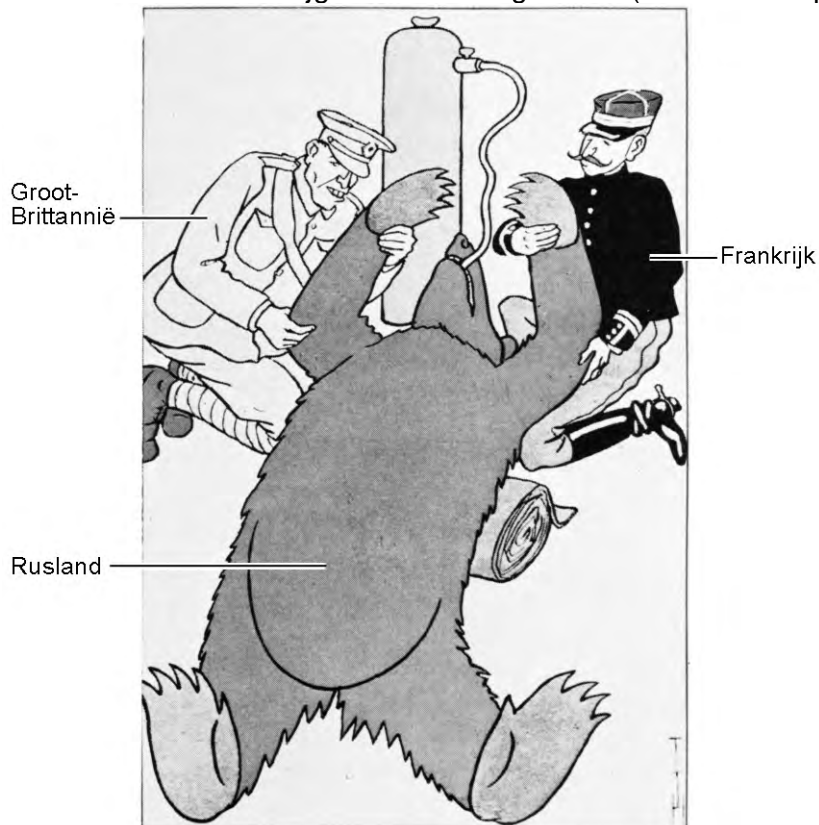
bron 13

oorlogsmonument in een Frans dorpje

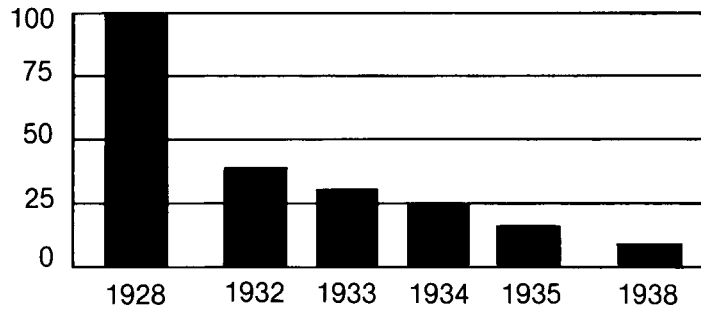
bron 14

De Russische beer krijgt zuurstof toegediend (een Duitse spotprent uit 1917).

bron 15

In deze grafiek wordt het aantal particuliere boerderijen in de Sovjetunie in 1928 op 100 gesteld (=index).

bron 16

Een spotprent uit 1928. Stalin zegt: "Voor mij is er geen honger in de Sovjetunie."

bron 17

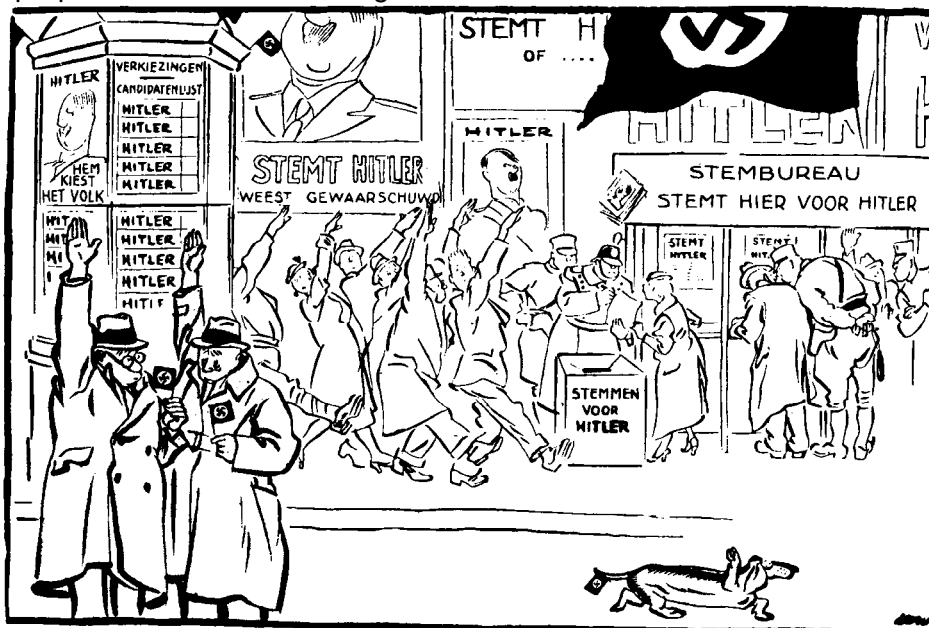
Fotomontage uit 1936 met als titel: 'Frankrijk hoeft niet bang te zijn, want Hitler is vegetariër.' (een vegetariër is iemand die geen vlees eet).

de haan stelt
Frankrijk voor

bron 18

spotprent over de verkiezingen in Duitsland

Bijschrift:

Och, het zou mij niets verwonderen als Hitler werd gekozen.

bron 19

een getekende herinnering aan de Tweede Wereldoorlog (gemaakt na de Tweede Wereldoorlog)

„Mama, waar gaan al die mensen naar toe?”
„Naar buiten.”

bron 20

een gedeelte van een verkiezingsaffiche van een Nederlandse politieke partij

Toelichting

Op het affiche staat de tekst: In Indië niet de chaos der Republiek maar de Rechtsstaat.

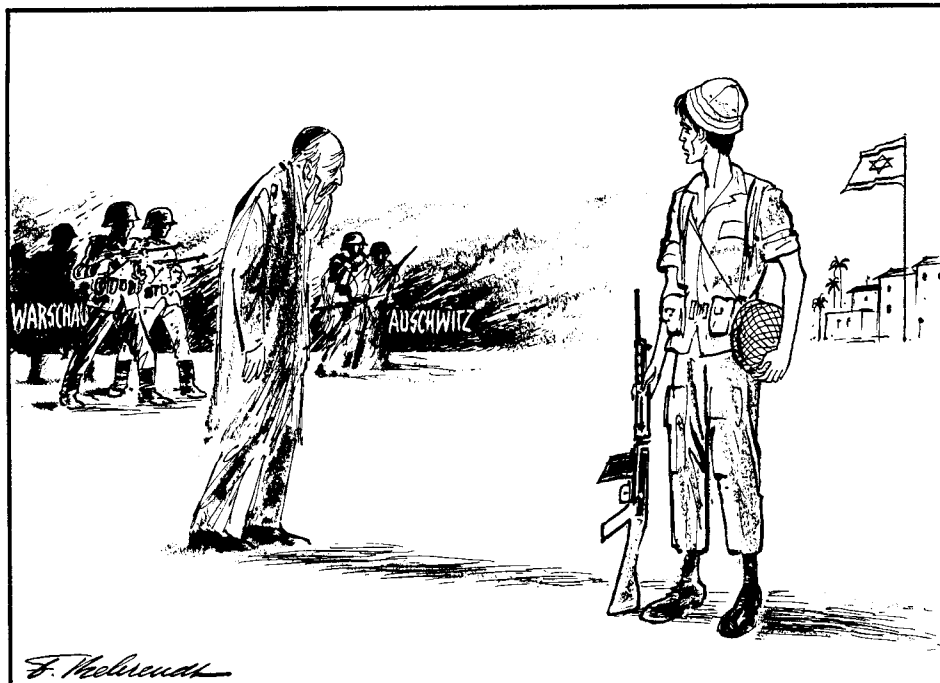
bron 21

enkele bepalingen uit de Verklaring van het eerste Zionistencongres te Bazel (1897):

Het doel van het zionisme is het stichten van een eigen Joodse staat in Palestina. Daarbij moet de kolonisatie van Palestina worden bevorderd door Joodse landbouwers en handwerkslieden aan te moedigen in Palestina te gaan wonen en werken. Een ander doel is de versterking en bevordering van het Joodse nationale gevoel en bewustzijn.

bron 22

een prent uit 1967 met als titel 'Grootvader was vroeger nog weerloos'

Toelichting

Op de achtergrond is te lezen "Warschau" en "Auschwitz".

bron 23

vier foto's van wereldleiders na de Tweede Wereldoorlog

1

2

3

4

bron 24

Hieronder staan vier uitspraken:

Uitspraak a:

We werden met communistische propaganda opgevoed. We dachten dat we ons opofferden voor de gelukkige toekomst van onze kinderen.

Uitspraak b:

Secretaris-generaal, als u vrede wilt, als u welvaart wilt voor de Sovjetunie en Oost-Europa, als u wilt liberaliseren: Kom naar deze poort! Open deze poort! Haal deze Berlijnse muur neer.

Uitspraak c:

Ik eis een onmiddellijke terugtrekking van alle raketten en ik kondig hierbij een blokkade van het eiland af.

Uitspraak d:

Als we de kapitalisten ophangen, zullen ze ons het touw dat we gebruiken proberen te verkopen.

bron 25

uit een toespraak van de leider van de Hongaarse communistische partij
(februari 1989):

Wij bereiden onze partij voor op een terugkeer naar het meerpartijensysteem van vóór 1949. Het Centraal Comité van de Hongaarse communistische partij heeft dat dit weekeinde besloten. Wij accepteren en ondersteunen het meerpartijensysteem niet alleen, wij moedigen het ook aan. Wij hebben met onze partij in het verleden fouten gemaakt. In het meerpartijensysteem zullen er minder fouten gemaakt worden dan in een situatie met één partij.

bron 26

Hieronder staan vier fragmenten van Nederlandse liedjes die geschreven zijn in de periode tussen 1950 en 2000.

lied 1

Denk maar niet aan al die jonge frontsoldaten,
Eenzaam stervend in de verre tropennacht,
Laat die weke pacifistenkliek maar praten,
Meneer de president¹⁾, slaap zacht.

noot 1 meneer de president = de president van de Verenigde Staten

lied 2

Want als je dan die ambtenaren op de toestand wijst,
Dan zeggen ze: het spijt me, u staat achter aan de lijst
En die denken dan tevreden aan hun eigen mooie huis,
Aan hun baan en aan hun auto, aan de televisie thuis.

lied 3

Je leeft niet voor je loon van vijftachtig gulden schoon
Nee, je leeft voor het leven, het avontuur op straat
Als je 's avonds op je brommer door het centrum scheurt.

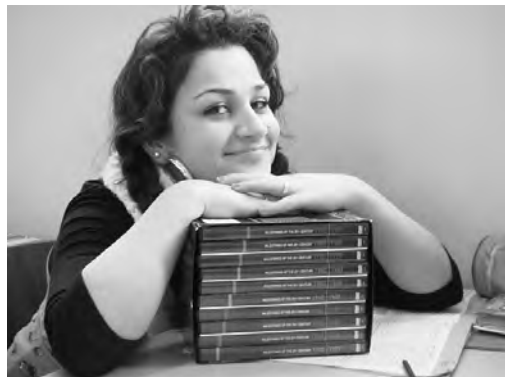
lied 4

Geachte priesters en geachte predikanten
Wordt het geen tijd dat u een ander baantje kiest
Want hoeveel dogmata²⁾ en kruizen gij ook plantte
't Aansijn der aarde is nog altijd even triest.

noot 2 dogmata = wetten en regels

bron 27

De Volkskrant heeft een tiendelige DVD-serie uitgebracht met belangrijke gebeurtenissen uit de 20e eeuw: Mijlpalen van de 20e eeuw.

- Deel 1 van 1900 tot en met 1909
- Deel 2 van 1910 tot en met 1919
- Deel 3 van 1920 tot en met 1929
- Deel 4 van 1930 tot en met 1939
- Deel 5 van 1940 tot en met 1949
- Deel 6 van 1950 tot en met 1959
- Deel 7 van 1960 tot en met 1969
- Deel 8 van 1970 tot en met 1979
- Deel 9 van 1980 tot en met 1989
- Deel 10 van 1990 tot en met 1999